

Sygn. akt III Ca 80/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Andrzej Dyrda (spr.)

Sędzia SO Anna Hajda

Sędzia SR (del.) Joanna Łukasińska – Kanty

Protokolant Beata Michalak

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. G. (1)

przeciwko M. G.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju

z dnia 8 listopada 2013 r., sygn. akt III RC 105/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchyla z dniem 1 listopada 2014 r. obowiązek alimentacyjny powoda A. G. (1) wobec pozwanej M. G. ustalony wyrokiem Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju z dnia 9 września 2009 r. w sprawie o sygn. akt III RC 686/o8,

2. oddala powództwo w pozostałej części,

3. przyznaje adwokatowi B. U. od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju) kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych), w tym kwotę 138 zł (sto trzydzieści osiem złotych) podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu powodowi;

4. nie obciąża pozwanej kosztami procesu;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. przyznaje adwokatowi B. U. od Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Jastrzębiu-Zdroju) kwotę 369 zł (trzysta sześćdziesiąt dziewięć złotych), w tym kwotę 69 zł (sześćdziesiąt dziewięć złotych) podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu powodowi w postępowaniu odwoławczym.

IV. *nie obciąża pozwanej kosztami postępowania odwoławczego.*

SSR (del.) Joanna Łukasińska-Kanty SSO Andrzej Dyrda SSO Anna Hajda

UZASADNIENIE

Powód A. G. (1) domagał się uchylenia z dniem 1 czerwca 2010r. alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju z dnia 9 września 2009r. w sprawie III RC 686/08 na rzecz pozwanej M. G..

W uzasadnieniu powództwa A. G. (1) podniósł, iż pozwana M. G. od czerwca 2010r. nie uczy się, pracuje za granicą, zaś alimenty na rzecz córki egzekwuje jej matka K. G..

Na posiedzeniu w dniu 26 czerwca 2013r. powód sprecyzował żądanie w ten sposób, iż wniósł o uchylenie alimentów z dniem 15 lutego 2012r.

W odpowiedzi na pozew pozwana M. G. wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu M. G. podniosła, iż w roku szkolnym 2011/2012 była słuchaczem semestru piątego w (...) Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych Nr (...) w B., zaś nauka jest odpłatna. Pozwana dodała, iż obecnie złożyła dokumenty do Szkoły Policealnej dla Dorosłych (...) w J. na rok szkolny 2012/2013, gdzie nauka odbywać się będzie w formie stacjonarnej, zaś miesięczne czesne wynosi 210,00 zł.

Pozwana dodała, iż powód od lutego 2012r. zaprzestał płacenia alimentów. Zdaniem powódki możliwości zarobkowe i majątkowe powoda pozostają na poziomie zbliżonym do jego sytuacji osobistej, jak ustalił Sąd Rejonowy w Jastrzębiu – Zdroju w wyroku z dnia 9 września 2009r. w sprawie o sygn. III RC 686/08, jak również aktualna pozostaje sytuacja zdrowotna matki pozwanej K. G., która pozostaje całkowicie niezdolna do pracy z powodu schizofrenii oraz problemów ze wzrokiem i łuszczycy.

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu-Zdroju wyrokiem z dnia 8 listopada 2013 roku oddalił powództwo oraz przyznał adwokatowi z urzędu B. U. kwotę 738,00 zł w tym 23 % podatku VAT tj. 138 zł i kwotę tę nakazał wypłacić z Rachunku Skarbu Państwa .

Orzeczenie to poprzedził ustaleniem, że **pozwana** M. G., urodzona w dniu (...) pochodzi z (...) związku (...). Ojcostwo pozwanej zostało ustalone wyrokiem Sądu Rejonowego w Jastrzębiu – Zdroju z dnia 2 listopada 1999r. w sprawie III RC 743/97.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju z dnia 9 września 2009r w sprawie o sygn. III RC 686/08 zasądzone od A. G. (1) na rzecz M. G. alimenty w wysokości po 300,00zł miesięcznie.

Pozwany A. G. (1) w czasie orzekania w powyższej sprawie miał 44 lata. Z zawodu był kierowcą - mechanikiem, nie pracował. Decyzją (...) Oddział w R. z dnia 20 czerwca 2008r. został uznany za częściowo niezdolnego do pracy na okres do czerwca 2011r. i przyznano mu z tego tytułu rentę w wysokości około 540,00 zł miesięcznie.

W dniu 17 września 2005r. A. G. (1) zawarł związek małżeński z W. zd. K.. Z małżeństwa w/w urodziła się w dniu (...) córka, W. G. (1) Pozwany nie pobierał zasiłku rodzinnego.

W. G. (2) miała wykształcenie średnie, z wykształcenia była handlowcem. Nie pracowała, miała skoliozę kręgosłupa, wraz z córką pozostawała na utrzymaniu męża. W/w zamieszkiwali w wynajętym mieszkaniu typu M-4, za które płacili: 500,00zł miesięcznie za wynajem, 350,00 zł miesięcznie za czynsz, 88,00 zł co dwa miesiące za energię elektryczną 265,00 zł co dwa miesiące za gaz. Nadto opłacali abonament RTV oraz opłatę za telewizję kablową - 50,00 zł miesięcznie.

W utrzymaniu A. G. (1) wraz z żoną i córką korzystali z pomocy siostry pozwanego, M. O., rodziców W. G. (2) oraz matki pozwanego Z. G., która pokrywała czynsz za zajmowane przez w/w mieszkanie.

W 2004r. Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. przyznał A. G. (1) rentę od J. P., sprawcy pobicia pozwanego, w wysokości po 70,00 zł miesięcznie. Egzekucja należności prowadzona była przez komornika, miesięcznie z tego tytułu A. G. (1) otrzymywał 20-30,00 zł. Kwota zaległości wynosiła około 70.000 zł.

Matka pozwanego Z. G. miała 66 lat, była całkowicie niezdolna do pracy. Utrzymywała się ze świadczenia rentowego w wysokości 1.300,00 zł miesięcznie. Otrzymywała także zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 150,00 zł miesięcznie. Zamieszkiwała sama w piętrowym domu jednorodzinnym, w którym wynajmowała pokoje na parterze. Z tego tytułu osiągnęła w 2007r. przychód w kwocie 14.705,00 zł, a w 2008r. - 20.514,00 zł.

W/w ponosiła koszty związane z utrzymaniem domu w postaci opłat za energię elektryczną - około 300,00 zł co dwa miesiące, gaz - około 200,00 zł co dwa miesiące oraz wodę - około 200,00 zł co dwa miesiące. Nadto za wywóz nieczystości płaciła 600,00 zł rocznie oraz opłacała podatek od nieruchomości - 600,00 zł rocznie. Około 5-6 tys. rocznie Z. G. przeznaczala na zakup opału oraz niezbędne remonty.

Matka pozwanego leczyła się z powodu schorzeń oczu, przeznaczając na ten cel około 600,00 zł miesięcznie.

W dacie orzekania w powyższej sprawie małoletnia M. G. miała 16 lat. Od 1 września 2009r. rozpoczęła naukę w Liceum Ogólnokształcącym nr (...) w K., uczęszczał także do Szkoły Muzycznej im. K. w K.. Małoletnia zamieszkiwała w K., w związku z czym K. G. przekazywała po 500,00 zł miesięcznie na utrzymanie córki, w tym na pokrycie kosztów mieszkania i częściowego wyżywienia.

Przed rozpoczęciem nauki w K. małoletnia powódka zamieszkiwała wspólnie z matką w domu dziadków macierzystych A. i F. małż. G.. Koszt utrzymania małoletniej K. G. oceniła w tym czasie na kwotę około 1.000,00 zł miesięcznie. Na powyższą kwotę składały się koszty wyżywienia małoletniej około 500,00 zł miesięcznie, opłaty za lekcje śpiewu i dodatkowe lekcje matematyki około 275,00 zł miesięcznie oraz koszty zakupu odzieży, środków czystości - około 200,00 zł miesięcznie. Nadto do kosztów utrzymania małoletniej jej matka wliczała 1/4 opłat związanych z utrzymaniem domu, co dawało kwotę około 305,00 zł miesięcznie, dodatkowe koszty związane z edukacją małoletniej w kwocie około 100,00 zł miesięcznie, opłatę za telefon komórkowy małoletniej około 154,00 zł miesięcznie, opłata za łącze internetowe w wysokości 55,00 zł miesięcznie oraz kieszonkowe w kwocie około 100,00 zł miesięcznie.

Małoletnia M. G. nie chorowała przewlekłe.

K. G. w dacie orzekania w niniejszej sprawie miała 46 lat. Decyzją (...) Oddział w R. z dnia 29 października 2008r. została uznana za całkowicie niezdolna do pracy na okres do 30 listopada 2010r. i przyznano jej z tego tytułu świadczenie rentowe w kwocie 590,00 zł miesięcznie netto. Obok świadczenia rentowego otrzymywała zasiłek rodzinny na małoletnią córkę w wysokości 64,00 zł miesięcznie. K. G. nie miała innych osób na swoim utrzymaniu. Leczyła się z powodu schizofrenii, problemów ze wzrokiem oraz łuszczycy.

K. G. zamieszkiwała razem z córką w domu swoich rodziców, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe.

Ojciec w/w F. G. miał w tym czasie 70 lat, był emerytem ze świadczeniem ponad 2.000,00 zł miesięcznie. Leczył się z powodu schorzeń jelita cienkiego

Matka A. G. (2) miał 69 lat, otrzymywała świadczenie emerytalne w wysokości 1.400,00 zł miesięcznie. Leczyła się z powodu przewlekłych schorzeń serca oraz nóg, często chorowała na infekcje górnych dróg oddechowych.

Miesięczny koszt utrzymania domu, w którym w/w zamieszkiwali K. G. określiła na kwotę około 1.000,00 zł na która składały się opłaty za energię elektryczną -191,54 zł, wodę i kanalizację - 161,10 zł, centralne ogrzewanie 404,41 zł,

wywóz nieczystości - 50,97 zł, abonament RTV i opłata za telewizję - łącznie 119,30 zł oraz podatek od nieruchomości 72,00 zł.

Obecnie A. G. (1) ma 47 lat, z zawodu jest mechanikiem samochodowym.

Decyzją (...) Oddział w R. z dnia 2 sierpnia 2011r. został uznany za częściowo niezdolnego do pracy na okres do 31 lipca 2016r. A. G. (1) otrzymuje rentę, której wysokość od 1 września 2011r. wynosi 588,67 zł netto miesięcznie. A. G. (1) nie wykonuje żadnej dodatkowej pracy, opiekuje się 76 letnią matką, w sezonie wraz z żoną uprawia truskawki. Na polu znajduje się około 200 krzaków truskawek, nie zatrudniają innych osób do zbierania truskawek.

A. G. (1) pozostaje w związku małżeńskim z W. G. (2). Ze związku tego pochodzi małaletnia W. G. (1), ur. (...)

Powód nie pobiera zasiłku rodzinnego.

W. G. (2) ma 30 lat, z zawodu jest technikiem handlowcem. W. G. (2) nie pracuje, choruje na skoliozę kręgosłupa. Dwa razy w ciągu roku W. G. (2) uczęszcza na rehabilitację. W. G. (2) nie posiada orzeczenia o niezdolności do pracy. W. G. (2) nie jest zarejestrowana w PUP jako osoba bezrobotna.

Dwa lata temu W. G. (2) była zatrudniona w drukarni na okres próbny 2 miesiące, zarabiała 250 zł tygodniowo, jednak w powodu choroby nie została zatrudniona.

Małaletnia W. G. (1) ma obecnie 6 lat, uczęszcza do Publicznego Przedszkola Nr (...) w J.. Miesięczna opłata za przedszkole wynosi około 150 zł miesięcznie. Opłaty za przedszkole ponosi babka macierzysta małaletniej W. G. (1).

Małaletnia W. G. (1) nie choruje przewlekłe

A. G. (1) wraz z rodziną zamieszkuje o powierzchni 54,40 m² za które ponoszą opłaty w wysokości: 183 zł miesięcznie za czynsz, 75,00 zł co dwa miesiące za energię elektryczną 70,00 zł co dwa miesiące za gaz, 60 zł co dwa miesiące za wodę.

Decyzją Prezydenta Miasta J. z dnia 13 stycznia 2012r. A. G. (1) przyznano dodatek mieszkaniowy na okres 6 miesięcy od 1 lutego 2012r. do 31 lipca 2012r. w wysokości 184,20 zł miesięcznie.

Decyzją Prezydenta Miasta J. z dnia 14 sierpnia 2013r. A. G. (1) przyznano dodatek mieszkaniowy na okres 6 miesięcy od 1 września 2013r. do 28 lutego 2014r. w wysokości 302,82 zł miesięcznie.

W utrzymaniu A. G. (1) wraz z żoną i córką korzystają z pomocy brata W. G. (2), rodziców W. G. (2) oraz siostry pozwanego i matki pozwanego, która spłaciła zaległości w opłatach za czynsz w wysokości 1.600 zł.

A. G. (1) nie posiada własnego samochodu, korzysta z samochodu teściowej – marki T., bądź z samochodu swojej matki – marki M..

A. G. (1) nie ma oszczędności, posiada nieruchomość – działkę o powierzchni około 1 hektara.

A. G. (1) nie utrzymuje kontaktów ze swoją córką, nigdy nie widział swojej córki, nie próbował się z nią skontaktować, nie interesował się stan zdrowia córki ani jej nauką, nie okazywał żadnych dowodów wsparcia, od lutego 2012r. zaprzestał wykonywania obowiązku alimentacyjnego na rzecz pozwanej, kiedy to przesłał jedynie kwotę 10,00 zł.

Powiatowe Urzędy Pracy w R., Ż. i J. posiadają oferty pracy dla mężczyzn w wieku 47 lata, bez zawodu z częściową niezdolnością do pracy z wynagrodzeniem w granicach 1.125- 1.600 zł miesięcznie brutto.

Pozwana M. G. ma 20 lat, nie ma wyuczonego zawodu. M. G. ukończyła naukę w Gimnazjum w 2009r. Następnie naukę kontynuowała w Liceum Ogólnokształcącym w K., gdzie ukończyła pierwszą i drugą klasę. W okresie od 1 września 2011r do 31 sierpnia 2012r. była słuchaczem (...) Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych Nr 1 w B. gdzie kończyła szkołę w systemie zaocznym i realizowała program licealny oraz zdała egzamin maturalny. Nauka w w/w

szkole trwała 2 semestry, koszt jednego semestru wynosił 650 zł wraz z kosztami dojazdu na egzaminy semestralne i nocleg (koszty słuchacza). W trakcie trwania nauki pozwana M. G. nie ponosiła dodatkowych opłat za egzaminy, gdyż nie korzystała z egzaminów poprawkowych. Pozwana nie mieszkała w B., nauka odbywała się w trybie on-line, do B. pozwana dojeżdżała jedynie na egzaminy. Obecnie M. G. jest słuchaczem drugiego roku Szkoły Policealnej dla Dorosłych (...) w J. w zawodzie (...) masażysta, w formie stacjonarnej. Nauka w szkole trwa dwa lata, planowany termin ukończenia nauki upływa w dniu 31 sierpnia 2014r. Nauka na kierunku technik masażysta jest płatna, czesne miesięczne wynosi 250 zł. Pozwana M. G. uczęszcza na zajęcia w formie stacjonarnej od poniedziałku do czwartku w godzinach od 16.00 do 21.00 i systematycznie uzyskuje wymagane zaliczenia.

W roku 2013 pozwana M. G. powtarzała maturę z biologii i chemii rozszerzoną, w celu podjęcia studiów medycznych. M. G. uzyskała wyniki pozwalające na podjęcie studiów medycznych w G. i B., jednak ze względu na odległość zamieszkania nie podjęła studiów i zamierza starać się o przyjęcie na studia w następnym roku szkolnym.

Jednocześnie M. G. pobiera naukę śpiewu, wyjeżdża na warsztaty śpiewu za granicę, gdzie korzysta z pomocy artystów, którzy udzielają jej bezpłatnych lekcji. W związku z wyjazdami zagranicznymi pozwanej M. G. jej dziadkowie macierzyści ponoszą koszty zakupu biletów lotniczych oraz dowozu wnuczki.

M. G. nie otrzymuje żadnych świadczeń z tytułu kontynuowania nauki.

M. G. nie jest zarejestrowana w PUP, gdyż fakt kontynuowania nauki wyklucza możliwość zarejestrowania w PUP.

M. G. zamieszkuje wspólnie z matką w domu dziadków macierzystych: A. i F. małż. G..

Matka pozwanej M. G. K. G. choruje na schizofrenię paranoidalną, posiada orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy, otrzymuje rentę w wysokości 710 zł miesięcznie.

Babcia macierzysta pozwanej M. G. A. G. (2) jest emerytką, otrzymuje emeryturę w wysokości 1.740 zł miesięcznie.

Dziadek macierzysty pozwanej M. G. F. G. jest emerytem, pobiera świadczenie emerytalne w wysokości 2.970 zł. F. G. jest po wylewie.

W związku z utrzymaniem mieszkania dziadkowie macierzyści ponoszą miesięczne opłaty w wysokości około 1.600 zł. F. G. koszt wyżywienia rodziny określił na kwotę około 1.600 zł miesięcznie.

A. G. (2) i F. G. są właścicielami samochodu osobowego marki T., rok produkcji 1997 o wartości około 150,00 zł oraz samochodu marki C., rok produkcji 2012. Samochód osobowy marki C. jest obecnie w naprawie z powodu wypadku spowodowanego przez F. G., koszt naprawy samochodu wyniesie około 12.000 zł, F. G. nie posiada ubezpieczenia AC.

Rodzina nie korzysta z pomocy (...).

Powiatowe Urzędy Pracy w R., Ż. i J. posiadają oferty pracy dla kobiet w wieku 19 lat, bez zawodu z wynagrodzeniem w granicach 1.125- 1.600 zł miesięcznie brutto.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy wskazał, że roszczenie powoda podlega rozpoznaniu w oparciu o przepis art. 138 k.r.o. zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Sąd przytaczając treść art. 135 § 1 k.r.o., wskazał, że obowiązek dostarczenia uprawnionemu środków utrzymania i wychowania obciąża oboje rodziców. Sąd wskazał, że K. G. swój obowiązek alimentacyjny wobec córki stron M. G. realizuje przez codzienne starania i opiekę nad nią, zapewniając jej mieszkanie i łożąc na jej potrzeby. Powód, z racji pozostawania w rozłączeniu z córką, winien spełniać ten obowiązek stosowną kwotą, przyczyniając się do zaspokojenia jej bieżących potrzeb.

Sąd Rejonowy, rozważając, czy została spełniona przesłanka istotnej zmiany stosunków, badał, czy i w jakim stopniu uległy zmianie potrzeby pozwanej M. G., jak również możliwości zobowiązanego i jego sytuacja osobista, majątkowa.

Sąd wskazał, że od czasu ustalenia alimentów pozwanej upłynął okres 4 lat. W okresie tym w znacznym stopniu wzrosły uzasadnione potrzeby pozwanej M. G., która obecnie kontynuuje naukę w szkole policealnej, nadto kontynuuje naukę śpiewu, wyjeżdżając w tym celu na zagraniczne warsztaty.

Sąd wskazał, że powód A. G. (1), tak jak w czasie orzekania o poprzednich alimentach, posiada orzeczenie o częściowej niezdolności do pracy i z tego tytułu otrzymuje świadczenie rentowe w wysokości 588,67 zł netto miesięcznie (poprzednio w wysokości 540 zł miesięcznie). Ponadto A. G. (1) wraz z żoną zajmują się uprawą truskawek. Powód nadal zamieszkuje w mieszkaniu wraz z żoną i małoletnią córką W. G. (1). Poprzednio powód zamieszkiwał w wynajmowanym mieszkaniu i ponosił miesięczne opłaty w wysokości około 1.024 zł miesięcznie. Obecnie powód otrzymuje dodatek mieszkaniowy w wysokości 302,82 zł miesięcznie, a miesięczne koszty utrzymania mieszkania do których uiszczenia zobowiązany jest powód, wynoszą 285,50 zł. Z tych względów, Sąd uznał, że wysokość opłat związanych z utrzymaniem mieszkania uległa znacznemu obniżeniu.

Sąd wskazał także, że tak jak poprzednio, A. G. (1) korzysta z pomocy finansowej brata W. G. (2), rodziców W. G. (2) oraz siostry pozwanego oraz matki pozwanego.

Obecnie powód A. G. (1) poza pozwaną M. G. na utrzymaniu posiada małoletnią córkę W. G. (1), przy czym, obowiązek ten obciąża w równym stopniu także żonę pozwanego W. G. (2).

K. G., tak jak i poprzednio, choruje na schizofrenię paranoidalną, posiada orzeczenie o całkowitej niezdolności do pracy, otrzymuje świadczenie rentowe w wysokości 710 zł miesięcznie.

Pozwana M. G. w czasie orzekania o alimentach w dotychczasowej wysokości miała 16 lat, była uczennicą Liceum Ogólnokształcącego nr (...) w K., uczęszczała także do Szkoły Muzycznej im. K. w K. w związku z czym K. G. przekazywała po 500,00 zł miesięcznie na utrzymanie córki.

M. G. tak jak i poprzednio zamieszkuje wraz z matką w domu należącym do dziadków macierzystych- A. i F. G..

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż pozwana M. G., pomimo iż osiągnęła pełnoletniość nadal wymaga pomocy obojga swoich rodziców w zaspokajaniu swoich uzasadnionych potrzeb.

Powołując się na tezę wyrażoną przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 listopada 1997 r. (III CKN 217/97), Sąd zwrócił uwagę, że M. G. kontynuuje naukę w Szkole Policealnej dla Dorosłych (...) w J. w zawodzie (...) masażysta, w systemie stacjonarnym. Opłaca czesne w wysokości 250 zł miesięcznie. Ze względu na stacjonarny charakter nauki pozwana nie ma możliwości podjęcia zatrudnienia.

Sąd zwrócił przy tym uwagę, że pozwana stale doksztalca się. W 2013r. powtarzała rozszerzoną maturę z biologii i chemii ze względu na plan rozpoczęcia studiów medycznych. Pozwana systematycznie uzyskuje wymagane zaliczenia, nie ponosi dodatkowych opłat za egzaminy poprawkowe.

Pozwana nadto nadal również pobiera naukę śpiewu, wyjeżdżając w tym celu na warsztaty za granicę. Koszty zakupu biletów lotniczych oraz dowodu pozwanej związanych z wyjazdami zagranicznymi ponoszą dziadkowie macierzyści pozwanej.

Mając na względzie powyższe, Sąd Rejonowy stwierdził, że sytuacja materialna powoda nie uległa pogorszeniu w stopniu uzasadniającym obniżenie jego zobowiązania wobec pozwanej. Wskazując, że możliwości zarobkowe nie zawsze mogą być utożsamiane z faktycznie osiąganymi zarobkami, Sąd zwrócił uwagę, że Urzędy Pracy w R., Ż. i J., dysponują ofertami pracy dla mężczyzn w wieku 47 lata, bez zawodu z częściową niezdolnością do pracy z wynagrodzeniem w granicach 1.125- 1.600 zł miesięcznie brutto. Z tych względów, Sąd uznał, że powód, przy dołożeniu należytej staranności, jest w stanie uzyskiwać dochody pozwalające mu na partycypowanie w kosztach utrzymania pozwanej.

Sąd uwzględnił również okoliczność, że powód nie interesuje się losem córki, nie uczestniczy w jej życiu, nigdy nie widział córki i nie zabiegał o kontakty z nią, jak również nie wywiązuje się w sposób prawidłowy z obowiązku alimentacyjnego, gdyż od lutego 2012r. nie uiszcza na rzecz pozwanej należnych jej alimentów.

Z tych względów, Sąd oddalił jego powództwo w oparciu o art. 138 k.r.o. w zw. z art. 133 § 1 i 135 § 1 i 2 k.r.o.

Sąd przyznał adwokatowi B. U. wynagrodzenie z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu A. G. (1) na podstawie § 2 ust. 1 i 2 oraz § 7ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Apelację od tego orzeczenia wniósł powód zaskarżając wyrok w punkcie 1 w całości zarzucając nierozpoznanie istoty sprawy w ogóle oraz ustalenie stanu faktycznego sprawy niezgodnie z zebrany materiałem dowodowym oraz zaniechanie ustalenia stanu faktycznego relewantnego dla żądania powoda. Nadto zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie zbadania całego materiału dowodowego zaferowanego przez Strony oraz dokonanie oceny materiału dowodowego w sposób dowolny i niekompletny; art. 217 w związku z art. 227 i art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków dowodowych pełnomocnika powoda - w tym z opinii biegłych; art. 328 k.p.c. poprzez pominięcie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia w uzasadnieniu, jak też poprzez nie wskazanie przyczyn, dla których pomięto okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia oraz dlaczego odmówiono wiary i mocy dowodowej dowodom przedłożonym przez powoda lub/i jego pełnomocnika; art. 217 § 2 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię oraz błędne zastosowanie; art. 244 k.p.c. w zw. z przepisem art. 252 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie do dowodów przedłożonych przez powoda; art. 299 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i pominięcie słuchania powoda po przeprowadzeniu dowodów zawnioskowanych przez Strony; art. 158 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie prowadzenia protokołu rozprawy w sposób rzetelnie odzwierciedlający przebieg rozprawy- umieszczenie w protokole treści, które nie miały miejsca lub/i nie umieszczenie w protokole opisu przebiegu zdarzeń, które miały miejsce, a które są istotne z punktu widzenia roszczenia powoda i które mimo wniosku powoda i dyskusji na rozprawie w dniu 8 listopada 2013 r. - nie zostały umieszczone w uzupełnieniu protokołu rozprawy; art. 160 k.p.c. poprzez nie wydanie jakiegokolwiek zarządzenia po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego z udziałem pełnomocników Stron w dniu 8 listopada 2013 r.; art. 244 k.p.c. w zw. z 227 k.p.c. w zakresie, w jakim Sąd 1 instancji powołuje jako dowód „akta tut. Sądu o sygn. III RC 686/o8 dołączone do akt sprawy”.

Nadto zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 133 § 3 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię oraz niezastosowanie w sprawie; naruszenie przepisu art. 138 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię oraz błędne zastosowanie w sprawie; art. 135 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię oraz błędne nie zastosowanie w sprawie.

Na tych podstawach wniósł o uchylenie orzeczenia w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz orzeczenie o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego i zasądzenie ich na rzecz pełnomocnika powoda z urzędu według norm przepisanych.

Nadto powód zaskarżył wszystkie postanowienia Sądu I instancji związane z wnioskami dowodowymi pełnomocnika powoda.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd pierwszej instancji prawidłowo zakwalifikował roszczenia powoda, przyjmując podstawę prawną swego rozstrzygnięcia przywołane przepisy prawne, a następnie ustalił wszystkie okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Poczynione ustalenia dotyczące okoliczności faktycznych mają podstawę w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który w zakresie dokonanych ustaleń jest logicznych i wzajemnie spójny, natomiast

informacje zawarte w poszczególnych źródłach dowodowych nawzajem się uzupełniają i potwierdzają, przez co są w pełni wiarygodne.

Ustalenia te zostały uzupełnione w postępowaniu odwoławczym o okoliczności ustalone na podstawie dowodów dopuszczonych przez Sąd Okręgowy na rozprawie z dnia 21 sierpnia 2014r., tj. dowód z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy na okoliczność ustalenia stanu zdrowia powoda A. G. (1) i jego wpływu na możliwość podjęcia pracy zarobkowej oraz jej zakresu i wymiaru, a nadto tego w jakich warunkach pracy i jej zakresie mógłby ewentualnie zostać zatrudniony.

W oparciu o ten dowód, Sąd Okręgowy uzupełnił te ustalenia o następujące okoliczności. Powód może wykonywać wyłącznie lekką pracę fizyczną w niepełnym wymiarze godzin. U powoda występują odległe skutki przebytego w 1998r. urazu głowy ze wstrząśnieniem mózgu w postaci encefalopatii pourazowej oraz zaburzeń osobowości wymagające stałego leczenia specjalistycznego. Powód jest niezdolny do kierowania pojazdami silnikowymi. Występują u niego zaburzenia równowagi.

Z tym uzupełnieniem, ustalenia te Sąd Okręgowy, przyjmuje za własne.

W chwili wyrokowania przez Sąd Rejonowy, zasadne było utrzymanie obowiązku alimentacyjnego. Powód nie wykazał bowiem, aby pozwana, w świetle wskazanych przez Sąd Rejonowy przesłanek, uzyskała zdolność do samodzielnego utrzymywania. Wobec jednak zobowiązania pozwanej do przedłożenia dokumentów wykazujących okoliczności kontynuowania nauki i niewykonania przez nią tego obowiązku, uznać należało stwierdzić niewykazanie tej okoliczności w świetle art. 6 k.c. Z tych względów, dla oceny zasadności roszczenia powoda, należało przyjąć, że pozwana zakończyła naukę 21 sierpnia 2014r. uzyskując uprawnienia do wykonywania zawodu technika masażysty.

Stosownie do regulacji prawnej z art. 133 § 1 k.r.o. rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Uchylenie od tego obowiązku w stosunku do dzieci pełnoletnich, na podstawie obowiązującego od 13 czerwca 2009r. art. 133 § 3 k.r.o., dopuszczalne jest w sytuacji jeżeli obowiązek połączony jest z nadmiernym uszczerbkiem dla zobowiązanego lub jeżeli dzieci nie dokładają starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się.

W orzecznictwie ugruntowany jest pogląd, że dziecko które osiągnęło pełnoletniość, ale zdobyło wykształcenie umożliwiające podjęcie pracy zawodowej, pozwalającej na samodzielnie utrzymanie, nie traci uprawnień do alimentów, jeżeli chce kontynuować naukę i zamiar ten znajduje uzasadnienie w dotychczas osiągniętych wynikach. (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2000r., I CKN 1538/99; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 1999r., III CKN 1175/98).

Powyższa przesłanka uzasadniająca utrzymanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka pełnoletniego, nie została dopełniona w niniejszej sprawie. Pozwana pomimo wyrażania chęci kontynuowania nauki, okoliczności tej nie wykazała, a zatem winna zostać obciążona negatywnymi konsekwencjami tej decyzji, co przenosiło się, jak już wskazano powyżej, że pozwana uzyskała zdolność do samodzielnego utrzymywania.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy uznał, że powództwo powoda stało się częściowo uzasadnione.

Sąd Okręgowy stwierdził, że roszczenie alimentacyjne winno zostać uchylone z dniem 1 listopada 2014r. a więc po upływie dwóch miesięcy od końcowego terminu zakończenia przez pozwaną nauki w Szkole Policealnej dla Dorosłych (...) w J.. Sąd Okręgowy uznał, że za zasadnością utrzymania obowiązku alimentacyjnego przez okres dwóch miesięcy przemawia okoliczność, że pozwana winna w tym okresie skorzystać z pewnego okresu wypoczynkowego po zakończeniu nauki, który jednak winien być połączony z efektywnym szukaniem pracy w wyuczonym zawodzie. Dopiero z tą datą należało uznać, że obowiązek alimentacyjny powoda względem pozwanej winien zostać uchylony.

Powyższe przenosiło się za niezasadnością roszczenia powoda za okres przed tą datą, gdyż powód, zgodnie z art. 6 k.c., nie wykazał aby pozwana uzyskała zdolność do samodzielnego utrzymania w okresie od 2010r. do 1 listopada 2014r.

Z tych względów wyrok Sądu Rejonowego podlegał zmianie w zakresie określonym w sentencji wyroku Sądu Okręgowego w oparciu o art. 386 § 1 k.p.c., a w pozostałym zakresie oddalone w oparciu o art. 385 k.p.c.

Wynagrodzenie adwokata B. U., z tytułu udzielonej pomocy prawnej świadczonej powodowi z urzędu w postępowaniu przed Sądem I instancji, przyznano na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jednolity: Dz.U. z 2015r. poz. 615 z późniejszymi zmianami) przy uwzględnieniu § 2 ust. 3 w związku z § 7 ust. 4 oraz § 6 pkt 3, § 19 oraz § 20 z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Mając na względzie sytuację majątkową pozwanej oraz charakter roszczenia, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 102 k.p.c., odstąpił od obciążenia jej kosztami procesu oraz postępowania odwoławczego.

Wynagrodzenie adwokata B. U., z tytułu udzielonej pomocy prawnej świadczonej powodowi z urzędu w postępowaniu odwoławczym, przyznano na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (tekst jednolity: Dz.U. z 2015r. poz. 615 z późniejszymi zmianami) przy uwzględnieniu § 2 ust. 3 w związku z § 7 ust. 4 oraz § 6 pkt 3, § 13 ust. 1 pkt 1, § 19 oraz § 20 z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSR (del.) Joanna Łukasińska - Kanty SSO Andrzej Dyrda SSO Anna Hajda